

Utlåtande Rotel IX (Dnr KS 2019/846)

Central kostenhet för hållbar mat i stadens verksamheter

Motion av Olle Burell och Emilia Bjuggren (båda S)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Katarina Luhr anför följande.

Ärendet

Olle Burell och Emilia Bjuggren (båda S) har väckt en motion i kommunfullmäktige.

Motionärerna anser att en central kostenhet för hållbar mat i stadens verksamheter bör inrättas i staden i syfte att klara målen för minskade utsläpp, då staden måste ta ansvar för hur klimatsmarta måltider kan erbjudas i de offentliga verksamheterna.

Motionärerna konstaterar att ett nätverk, i enlighet med *God, hälsosam och klimatsmart mat - Matstrategi för Stockholms stad* ska inrättas och att nätverket på sikt ska kunna utvecklas och formaliseras till en kostenhet med övergripande ansvar för stadens mat och måltider.

Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige beslutar att Stockholms stad inrättar en stadsövergripande kostenhet med ett övergripande ansvar för stadens måltider och med ett samordningsansvar för det stadsövergripande nätverket.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd och Sveriges Elevkår.

Sveriges Elevkår har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret anser att det ur ett organisatoriskt perspektiv är tillräckligt att inrätta ett nätverk för implementeringen av stadens Matstrategi, och att det i dagsläget inte finns behov av en central kostenhet.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden lyfter att ett nätverk för implementering av stadens matstrategi har inrättats och att inrättandet av en kostenhet med övergripande ansvar för stadens mat och måltider kräver ett underlag där behovet av centralt stöd och hur ett sådant uppdrag kan utformas utreds närmare.

Socialnämnden anser att behovet av klimatsmarta måltider kan tillgodoses genom de krav som finns på att handla ekologiska produkter.

Utbildningsnämnden anser att samordning, enhetlighet och stöd inom mat- och måltidsområdet, liksom erfarenhetsutbyte i ett nätverk, är viktiga i strävan att minska miljö- och klimatpåverkan, och att ett antal frågor behöver utredas närmare inför inrättandet av en kostenhet med övergripande ansvar för stadens mat och måltider.

Äldrenämnden anser att det är angeläget att först etablera nätverket för implementering av matstrategin, genom vilket samarbetsformer kan utvecklas och tydliggöra hur en eventuell kommande kostenhet skulle kunna utformas.

Farsta stadsdelsnämnd anser att det inte finns behov av en central kostenhet och att det skulle finnas praktiska svårigheter att ha en sådan samordnande funktion.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd bedömer att det i dagsläget inte finns behov av att inrätta en stadsövergripande kostenhet.

Norrmalms stadsdelsnämnd ser inte att det i dagsläget finns behov av en stadsövergripande kostenhet, men anser att om en sådan skulle skapas är det viktigt att den får ett tydligt uppdrag och mandat.

Mina synpunkter

År 2019 antog kommunfullmäktige Stockholms stads första stadsövergripande matstrategi, som ska bidra till en bättre folkhälsa och minskad miljö- och klimatpåverkan genom de livsmedel och måltider som köps in, produceras och serveras i stadens verksamheter.

Den grönbåa majoriteten har höga ambitioner för stadens klimat- och miljöarbete, där matstrategin är en viktig del: den sätter en ny riktning för Stock-

holms arbete med mat och måltider i och med att den, utöver att trycka på vikten av att maten ska vara både näringsrik och god, även fokuserar på att minska stadens miljö- och klimatbelastning från maten som serveras inom stadens organisation.

Arbetet utvecklas löpande när vi följer upp mat och måltiders påverkan på hälsa, miljö- och klimat. Under 2020 har arbetet med implementeringen av strategin pågått. I enlighet med det som står i själva dokumentet så har ett nätverk med samordningsfunktion inrättats för att säkerställa implementeringen och uppföljningen av strategin samt kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte.

Vi har under 2020 utrett förutsättningar för inrättandet av en kostenhet med övergripande ansvar för stadens mat och måltider. Vi har sett flera goda exempel på stadsdelsnivå, däribland har Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd bedrivit ett fantastiskt arbete inom förskoleverksamheten. Det stora engagemanget från stadsdelsledningen, kökspersonalen, pedagoger och även eleverna har resulterat i att förskoleverksamheten redan i år med råge klarar stadens mål för utsläpp från inköpta livsmedel (1,5 kg ekvivalent CO₂ per kilo inköpta livsmedel). Menyerna etableras i samråd med samtliga förskolekockar från stadsdelen, för en 8-veckorsperiod, där barn och pedagoger får uppleva 40 olika måltider. Menyerna varierar sommar och vinter. Detta system tar tillvara kökspersonalens kompetens och kreativitet samtidigt som att det underlättar en del administrativt arbete, och leder till en fantastisk minskning av matens klimatpåverkan i stadsdelen.

Detta exempel visar att det med ett systematiskt arbete är möjligt att uppnå våra klimatmål, och det är viktigt att dela och sprida de lyckade arbetsätten för att nu snabba upp tempot i klimatarbetet. Det pågår också ett flertal processer bland annat inom upphandlings- och inköpsområdet för att kunna mäta och reducera klimatpåverkan av färdiglagade måltider samt matsvinn. Utifrån erfarenheterna av arbetet med nätverket för implementeringen av matstrategin inrättas därför den grönblåa majoriteten, i samband med budget för 2021, en central kostsamordnande funktion för att kunna samordna och växla upp vårt arbete för god, hälsosam och klimatsmart mat och samtidigt snabbare nå stadens klimatmål.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motionen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Karin Wanngård, Jan Valeskog och Karir Kasirga (alla S) och borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att tillstyrka motionen.
2. Att därutöver anför följande.

En stor del av stockholmarnas klimatpåverkan kommer från den mat vi äter. För att klara mål om minskade utsläpp från maten måste vi ta ansvar för hur vi gemensamt kan erbjuda klimatsmarta måltider i våra offentliga verksamheter.

Matstrategin, som den förra majoriteten arbetade fram, ska leda till att staden minskar sin negativa påverkan på djur, miljö och människors hälsa. Strategin var ute på remiss redan hösten 2018 men det dröjde ett halvår innan ärendet skrevs fram till kommunfullmäktige. Fördröjningen har fått flera konsekvenser. Ett exempel är att utbildningsnämnden hann anta egna riktlinjer för måltider utan att kunna ta hänsyn till den stadsövergripande strategin. Ett annat exempel är modellen för att beräkna, följa upp och redovisa miljö- och klimatpåverkan från stadens måltider inte hunnit bli klar i tid för att kunna införa mål och indikatorer i stadens budget 2020. Ytterligare ett år har nu gått och vi kan konstatera att modellen fortfarande inte är klar och att mål och indikatorer även saknas i majoritetens budget 2021. Som flera remissinstanser lyft fram när matstrategin var på remiss är det avgörande att denna modell kommer på plats. Men på grund av majoritetens fördröjning står vi nu inför två förlorat år.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden lyfter i sitt remissvar fram flera argument för varför en samordningsfunktion är avgörande för arbetet framöver. En samordningsfunktion behövs eftersom staden har ett så stort antal måltidsverksamheter organiserade i flera olika förvaltningar. Förvaltningen skriver att samordningsfunktionen behöver:

- sprida och utveckla stadens olika riktlinjer och policys för måltider
- införa och genomföra stadens nya matstrategi
- utveckla stadens livsmedelsupphandlingar för stadens samtliga måltidsverksamheter
- samordna insatser för att främja kunskaps-, erfarenhets- och informationsutbyte mellan alla måltidsverksamheter i staden
- bidra till ett gemensamt engagemang och ansvar att genomföra matstrategin
- bidra till att utjämna variationer i kostkompetens i stadens måltidsverksamheter.
- göra utbildningsinsatser för att möta efterfrågan på vegetariska alternativ, mini-mera matsvinnet samt möta kraven på livsmedelssäkerhet
- ta fram ett system för att snabbt kunna få ut viktig information om livsmedel vid särskilda händelser till ansvariga i stadens samtliga måltidsverksamheter

- etablera ett system för att kontinuerligt samla in, sammanställa och redovisa bland annat totala antalet brukare och serverade portioner, andelen ekologisk och klimatsmart mat och andelen matsvinn för att ta fram underlag för planering av stadens måltider och för uppföljning av måltidernas miljöpåverkan
- sammanställa information för att kunna utvärdera kvaliteten på och förutsättningar för ett jämlikt utbud i stadens måltidsverksamheter, bland annat vad gäller kökens utrustning, bemanning (kökschefer, kockar, köksassistenter), eller deltidstjänster, kompetensnivå, med mera
- vara en känd nod för staden internt men även en tydlig mottagare som kan ta emot och besvara frågor från externa aktörer om livsmedel och måltider som rör hela staden
- samlat och tydligt kommunicera stadens arbete med matstrategin till brukare, anhöriga, stockholmare och omvärlden för att redovisa och uppmärksamma att staden har ett aktivt arbete med goda, hälsosamma och klimatsmarta måltider i stadens verksamheter.

Några av punkterna är enligt miljö- och hälsoskydds nämnden en förutsättning för att kunna genomföra, följa upp och utvärdera stadens matstrategi i enlighet med dess målsättningar. Idag finns ingen sådan samlad information. Det saknas även ett gemensamt kostdatabssystem i staden för planering av gemensamma menyer, beräkning av måltidernas näringsinnehåll och uppföljning av måltidernas klimatpåverkan.

Det är uppenbart att en enhet med stadsövergripande ansvar för stadens mat och måltider skulle vara ett avgörande viktigt stöd för stadens verksamheter. Det är glädjande att majoriteten har tagit till sig av motionen och remissvaren och nu inrättar en enhet. Vi kan dock konstatera att även detta har skett med senfärdighet. Motionen var på remiss för ett år sedan, men först nu har majoriteten valt att släppa fram den för beslut. Om majoriteten inte stoppat motionen i ett år hade en central enhet redan kunnat vara etablerad vid det här laget.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 25 november 2020

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Katarina Luhr

Mats Larsson

Reservation anfördes av Karin Wanngård, Jan Valeskog och Kadir Kasirga (alla S) och Clara Lindblom och Rashid Mohammed (båda V) med hänvisning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersätтарыttrande gjordes av Lisa Palm (Fi) med hänvisning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Olle Burell och Emilia Bjuggren (båda S) har inkommit med en motion till kommunfullmäktige.

Motionärerna anser att en central kostenhet för hållbar mat i stadens verksamheter bör inrättas i staden i syfte att klara målen för minskade utsläpp, då staden måste ta ansvar för hur klimatsmarta måltider kan erbjudas i de offentliga verksamheterna.

Motionärerna konstaterar att ett nätverk, i enlighet med *God, hälsosam och klimatsmart mat - Matstrategi för Stockholms stad* ska inrättas och att nätverket på sikt ska kunna utvecklas och formaliseras till en kostenhet med övergripande ansvar för stadens mat och måltider. Därutöver föreslås att kostenhetens uppdrag ska breddas till att även inkludera rådgivning till stadens förskolor.

Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige beslutar att Stockholms stad inrättar en stadsövergripande kostenhet med ett övergripande ansvar för stadens måltider och med ett samordningsansvar för det stadsövergripande nätverket.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd och Sveriges Elevkår.

Sveriges Elevkår har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 12 november 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Enligt kommunstyrelsens förslag till budget 2020 ska Stockholm vara en föregångskommun gällande upphandling av mat som minskar klimatpåverkan. Att byta ut importerad mat med högre påverkan på klimat och miljö mot mat producerad med hög miljö- och klimathänsyn som levererar ekosystemtjänster är ett viktigt sätt för Stockholm att ta globalt ansvar.

Stadsledningskontoret konstaterar att det i enlighet med *God, hälsosam och klimatsmart mat- Matstrategi för Stockholms stad* (KS 2018/430) ska inrättas ett nätverk för att säkerställa implementering, kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte. I nätverket ska enligt beslutet representanter från utbildningsnämnden, äldrenämnden, service- nämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsdelsnämnder samt kommunstyrelsen ingå. Nätverket ska ha särskild kompetens inom verksamheterna mat och måltider, förskola, skola, äldreomsorg, miljö och klimat, inköp och upphandling samt styrning och uppföljning. Utbildningsnämnden ska ansvara för samordningen av nätverket. Vidare framgår av beslutet att nätverket ska arbeta med att samordna stadens riktlinjer och policy för mat och måltider, stödja nämnder vid implementering av matstrategin, ta fram underlag för planering och uppföljning av stadens mat och måltider samt bedriva omvärldsbevakning. Därutöver ska nätverket följa och stödja arbetet med införandet av kategoriteam för livsmedel och måltider samt bidra till framtagandet av en kategoristrategi. Ett kategoristyrkt inköpsarbete innebär att inköp inom olika områden planeras och genomförs med utgångspunkt i analys av behov, inköpsmönster samt affärs- och marknadsförhållanden. Arbetet sker faktabaserat, tvärfunktionellt och kommunkoncernövergripande för att skapa effektivitet i inköpen inom respektive kategori. Stadsledningskontoret anser att ett inrättande av ett nätverk är viktigt för att bidra till en ökad samordning och effektivitet inom stadens mat- och måltidsverksamheter. Stadsledningskontoret ser att detta ur ett organisatoriskt perspektiv är tillräckligt och anser att det i dagsläget inte finns behov av en central enhet. Stadsledningskontoret anser vidare att nätverkets uppdrag kan utvidgas till att även vara rådgivande för stadens förskolor. Detta bör dock göras utifrån de behov som nätverket identifierar och i samverkan med stadsdelsnämnderna. Stadsledningskontoret konstaterar vidare att det i kommunstyrelsens förslag till budget 2020 finns uppdrag om att miljö- och hälsoskyddsnämnden med stöd av servicenämnden, äldrenämnden och utbildningsnämnden, ska ta fram mått och mätmetoder för att mäta klimatpåverkan från livsmedel och måltider som serveras inom stadens verksamheter..

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 oktober 2019 att besvara remissen enligt följande.

I somras antog kommunfullmäktige en ny stadsövergripande matstrategi. Strategin ska bidra till en bättre folkhälsa och minskad miljö- och klimatpåverkan genom de livsmedel och måltider som köps in, produceras och serveras i stadens verksamheter.

Vi i den grönbåa majoriteten har höga ambitioner för stadens klimat- och miljöarbete, i vilket matstrategin är en viktig del: den sätter en ny riktning för Stockholms arbete med mat och måltider i och med att den fokuserar på att minska stadens kli-

matbelastning från mat. För att den ska ge resultat kommer arbetet utvecklas med att löpande följa upp mat och måltiders påverkan på hälsa, miljö- och klimat. Motionärerna vet om att arbetet med implementeringen av strategin pågår. I enlighet med det som står i själva dokumentet så har ett nätverk med samordningsfunktion inrättats för att säkerställa implementeringen och uppföljningen av strategin samt kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte. Och precis som det lyder i strategin är tanken att nätverket på sikt skulle kunna utvecklas och formaliseras till en enhet med övergripande ansvar för stadens mat och måltider.

Men det är uppenbart att det krävs ekonomiska och organisatoriska förutsättningar inför inrättandet av en enhet med övergripande ansvar för stadens mat och måltider. Det är inget beslut som fattas utan ett välunderbyggt underlag. För detta behöver ett antal frågor utredas närmare, bland annat om vilka behov som finns av ett centralt stöd förutom nätverksarbete och rådgivning, frågor om uppdrag, mandat en sådan enhet bör ha för att kunna verka effektivt. Hänsyn behöver också tas till andra pågående processer bland annat inom upphandlings- och inköpsområde och budgetuppdrag. I samband med budgeten för 2020 har exempelvis kommunstyrelsen fått i uppdrag att utreda mått och mätmetoder för att beräkna måltidernas klimatpåverkan genom koldioxidutsläpp, samt intensifiera arbetet med matavfallsinsamling. Det kommer att utgöra en del av underlaget för kommande målsättningar.

Reservation anfördes av Emilia Bjuggren m.fl. (S), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Urban Emson m.fl. (SD), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Sofia Tahko (KD), *bilaga 1*.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 7 oktober 2019 har i huvudsak följande lydelse.

I samband med att kommunfullmäktige 27 maj i år antog en övergripande *Strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat* ökar stadens ambitioner och behov för att utveckla upphandling, hantering och servering av livsmedel och måltider i stadens alla verksamheter.

Förvaltningen anser liksom motionärerna att det är angelägenhet att snarast etablera ett strukturerat arbete för att genomföra stadens nyligen beslutade matstrategi. I enlighet med kommunfullmäktiges beslut bör utbildningsförvaltningen snarast etablera nätverket med samordningsfunktion så att stadens alla måltidsverksamheter kan börja arbeta systematiskt för att nå målsättningarna i matstrategin. Det finns flera viktiga områden och utmaningar att hantera.

Det finns idag 545 förskolor, 148 grundskolor, 28 gymnasieskolor och 48 äldreboenden (35 vård- och omsorgsboenden, 13 servicehus) med tillagningskök eller mottagningskök i stadens regi. Enbart i de kommunala grundskolorna och gymnasierna serve-

ras mer än 100 000 måltider varje dag. Det finns inga samlade uppgifter om hur många portioner som serveras dagligen i stadens förskolor eller totalt i stadens samtliga måltidsverksamheter.

Eftersom staden har ett så stort antal måltidsverksamheter organiserade i flera olika förvaltningar behöver samordnings-funktionen sprida och utveckla stadens olika riktlinjer och policys för måltider, införa och genomföra stadens nya matstrategi och utveckla stadens livsmedelsupphandlingar för stadens samtliga måltidsverksamheter. För närvarande har stadens grundskolor och gymnasieskolor nya gemensamma riktlinjer för måltider från i år. Även stadens äldreboenden har en ny gemensam men fristående måltidspolicy från i år. Stadens förskolor i de fjorton stadsdels-förvaltningarna saknar idag gemensamma riktlinjer för måltider.

Det finns även behov av att samordna insatser för att främja kunskaps-, erfarenhets- och informationsutbyte mellan alla måltidsverksamheter i staden. Det kan bidra till ett gemensamt engagemang och ansvar att genomföra matstrategin. Det kan även bidra till att utjämna variationer i kostkompetens i stadens måltidsverksamheter. Förvaltningen anser att utbildningsinsatser krävs framöver för att möta efterfrågan på vegetariska alternativ, minimera matsvinnet samt möta kraven på livsmedelssäkerhet.

Det behövs även ett system för att snabbt kunna få ut viktig information om livsmedel vid särskilda händelser till ansvariga i stadens samtliga måltidsverksamheter.

Samordningsfunktionen behöver etablera ett system för att kontinuerligt samla in, sammanställa och redovisa bl. a. totala antalet brukare och serverade portioner, andelen ekologisk och klimatsmart mat och andelen matsvinn för att ta fram underlag för planering av stadens måltider och för uppföljning av måltidernas miljöpåverkan. Det finns även behov av att sammanställa information för att kunna utvärdera kvaliteten på och förutsättningar för ett jämlikt utbud i stadens måltidsverksamheter, bl. a. vad gäller kökens utrustning, bemanning (kökschefer, kockar, köks-assistenter), hel- eller deltidstjänster, kompetensnivå, med mera. Det är en förutsättning för att kunna genomföra, följa upp och utvärdera stadens matstrategi i enlighet med dess målsättningar. Idag finns ingen sådan samlad information. Det saknas även ett gemensamt kostdatabassystem i staden för planering av gemensamma menyer, beräkning av måltidernas näringsinnehåll och uppföljning av måltidernas klimatpåverkan.

Samordningsfunktionen behöver vara en känd nod för staden internt men även en tydlig mottagare som kan ta emot och besvara frågor från externa aktörer om livsmedel och måltider som rör hela staden. Ett exempel är nationella enkäter från t. ex. Livsmedelsverket som regelbundet sammanställer information och statistik om livsmedel, måltider och matsvinn i svenska kommuner. Eftersom staden är aktiv och efterfrågad nationellt och internationellt finns även förfrågningar från andra kommuner och städer i utlandet inom livsmedelsområdet.

Samordningsfunktionen för livsmedel och måltider behöver även samlat och tydligt kommunicera stadens arbete med matstrategin till brukare, anhöriga, stockholmare och omvärlden för att redovisa och uppmärksamma att staden har ett aktivt arbete med goda, hälsosamma och klimatsmarta måltider i stadens verksamheter.

Förvaltningen anser att utbildningsförvaltningen och det nyinrättade nätverket med samordningsfunktion efterhand bör utvärdera om nätverket ska utvecklas och formaliseras t. ex. till en kostenhets- och måltidsfrågor.

Stadens nyligen etablerade kategoriteam för livsmedel och måltider som leds av serviceförvaltningen har under året identifierat och prioriterat ett antal strategier och utredningar för att öka förutsättningarna för ett strukturerat arbete med verksamhetsutveckling och uppnå jämlik kvalitet inom kategorin måltider och livsmedel.

I kategoriteamets förslag på genomförandeplan ingår en organisationsutredning av en stadsövergripande specialistfunktion för måltider och livsmedel. Förvaltningen anser att en sådan utredning också bör genomföras och utvärderas innan frågan om organisationen av kostverksamheten åter tas upp för beslut.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 oktober 2019 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Karin Gustafsson m.fl. (S), *bilaga 1*.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 1 oktober 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholm stad arbetar för att vara en klimatsmart stad som har en så liten påverkan på klimatet och miljön som möjligt. Samtidigt ska de klimatförändringar som sker ha så liten påverkan som möjligt på staden. Förvaltningen bedömning är att detta arbete även inkluderar de måltider som erbjuds i offentliga verksamheter.

Behovet av klimatsmarta måltider anses kunna tillgodoses genom de krav som finns på att handla ekologiska produkter vilket också redovisas separat i stadens inköpssystem.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 24 oktober 2019 att godkänna tjänsteutlåtandet och överlämna det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation anfördes av Karin Lekberg m.fl. (S) och Tina Krantz m.fl. (V), *bilaga 1*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 25 september 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Kommunfullmäktiges beslut i *Strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat* om samordning av ett stadsövergripande nätverk för kommunövergripande måltidsfrågor innebär ett omfattande uppdrag.

Utbildningsförvaltningens nuvarande kostfunktion är dimensionerad för - och har som primärt uppdrag - att samordna och utveckla skolmåltidsverksamheten vid de kommunala grund- och gymnasie-skolorna. Detta görs genom styrande och vägledande dokument och genom stöd till skolenheterna i form av kompetensutvecklings-insatser och andra utvecklingsinitiativ, samt löpande råd och stöd. Kostfunktionen deltar aktivt i stadens arbete med utveckling av det centrala livsmedelsavtalet för att påverka utbudet i enlighet med mål och riktlinjer, och medverkar i stadens arbete med kategori-styrningsområdena livsmedel och vitvaror.

Inom funktionen bedrivs för närvarande också projektet *Ökad måluppfyllelse skolmåltider* som ger stöd till skolenheter som inte når alla mål avseende avtalstrohet, miljömål, näringsriktighet, ekologiska mål, livsmedelslagstiftning med mera.

De ambitioner som stadens förskolor har och som ofta uttrycks av vårdnadshavarna ligger, enligt utbildningsförvaltningens erfarenheter, i linje med stadens Strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat. Det finns ökade behov av och önskemål om specialkost i förskolorna. Sammantaget innebär det att det finns ett behov av stöd för förskolor kring dessa frågor, vilket framförs i motionen. Förvaltningen är positiv till att den kompetens som finns inom utbildningsförvaltningen, förutom nätverksarbetet, kan verka rådgivande även för stadens förskolor. Det behöver dock först utredas hur det ska gå till rent praktiskt och vad det innebär i fråga om bemanning, ekonomi och ansvar i förhållande till stadsdelsnämnderna.

Förvaltningen anser att samordning, enhetlighet och stöd inom mat och måltidsområdet, liksom erfarenhetsutbyte i ett nätverk, är viktiga i strävan att minska miljö- och klimatpåverkan. Förvaltningen menar att ett antal frågor behöver utredas närmare inför inrättandet av en enhet med övergripande ansvar för stadens mat och måltider. Hänsyn behöver också tas till andra pågående processer bland annat inom upphandlings- och inköpsområdet.

Det behöver närmare utredas vilka behov som finns av ett centralt stöd förutom nätverksarbete och rådgivning, liksom vilket uppdrag och mandat en sådan central enhet för hela staden ska ha för att kunna verka effektivt. Det krävs ekonomiska och organisatoriska förutsättningar för en enhet med övergripande ansvar för stadens måltider och med ett samordningsansvar för det stadsövergripande nätverket.

Ansvarsgränserna gentemot framförallt stadsdelsnämnderna och äldrenämnden måste klargöras, liksom ansvar i förhållande till servicenämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden.

För att säkerställa att måltidsverksamheten i stadens kommunala förskoleklasser, grundskolor, grundsärskolor, gymnasieskolor och gymnasiesärskolor har en likvärdig kvalitet, krävs ett fortsatt nära samarbete med skolorna. Den funktion vid utbildnings-

förvaltningen som samordnar stödet till de kommunala grund- och gymnasieskolorna, är viktig för att säkerställa de krav som åligger förvaltningen avseende skolmåltidsverksamheten. Samordning och enhetlighet över staden är viktig, men det nära stödet behövs för att upprätthålla kvaliteten.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 oktober 2019 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämna det till kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av Mirja Räihä m.fl. (S) och Robert Mjörnberg m.fl. (V), *bilaga 1*.

Äldreförvaltningen tjänsteutlåtande daterat den 27 september 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att det är viktigt att staden bedriver ett aktivt arbete för att säkerställa god, hälsosam och klimatsmart mat inom stadens verksamheter. Den framtagna matstrategin ska leda till att främja folkhälsan, jämlik hälsa, välbefinnande och hållbar utveckling. Inom äldreomsorgen har samtliga stadsdelsförvaltningar tillgång till dietister som också har ett nätverk för kunskaps- och erfarenhetsutbyte.

Förvaltningen anser att det är betydelsefullt att inrätta ett stadsövergripande nätverk som omfattar alla verksamheter som arbetar med mat och måltider. Enligt äldreförvaltningens uppfattning är det angeläget att först etablera det föreslagna nätverket och påbörja arbetet med implementering av matstrategin. Genom nätverket kan samarbetsformer utvecklas och tydliggöra hur en eventuell kommande kostenhet skulle kunna utformas.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 oktober 2019 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Kjell Backman m.fl. (S) och Marre Mayr m.fl. (V), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Sofia Modigh (KD), *bilaga 1*.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 8 oktober 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är överens med motionsställarna om att det är viktigt att alla verksamheter aktivt använder matstrategin i sin planering och uppföljning av sina kostnader. Vår bedömning är dock att stadsdelsförvaltningarna inte har behov av stöd från en central enhet. Vi ser även svårigheter med att täcka upp för den breda kunskap som krävs för att ge råd till alla områden från förskolebarn till äldre i livets slutskede. Förvaltningen anser också att det är viktigt att verksamheterna själva kan styra och fatta beslut avseende kost. Exempelvis inom förskolan ser förvaltningen positiva effekter där förskolan själv ansvarar för och tillagar mat. Egna utbildade kockar kan tillaga mat efter önskemål från barnen och därmed säkerställa att barnen äter bra och även att matsvinnet minimeras. Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 oktober 2019 följande.

1. Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens svar angående remissen "Motion om en central enhet för hållbar mat i stadens verksamheter".
2. Svaret överlämnas till stadsledningskontoret för vidare beredning.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 september 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Förskolornas kockar och ekonomibiträden ansvarar för att måltiderna håller en hög kvalitet genom att vara goda, varierade, näringsriktiga och likvärdiga. Andelen ekologiska varor ökar stadigt, likaså kunskapen om betydelsen av minskad miljö- och klimatpåverkan. Kockar och ekonomibiträden följer livsmedelsverkets rekommendationer samt erhåller regelbunden fortbildning för att säkerställa kvaliteten. Förvaltningens bedömning är att det i dagsläget inte finns behov av att inrätta en stadsövergripande enhet.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 november 2019 att besvara remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Magnus Waller m.fl. (S) och Amanda Elfström (V), *bilaga 1*.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 8 november 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Förskola

Förskolan ska se till att barnen får näringsriktig kost och grundläggande kunskaper om kopplingen mellan mat och hälsa. Verksamheten ska enligt förskolans läroplan medverka till att barnen tillägnar sig ett varsamt förhållningssätt till natur och miljö och förstår sin delaktighet i naturens kretslopp. Hållbara matvanor och livsmedelsval är viktiga ur miljö- och klimatsynpunkt. Vad vi äter påverkar i hög grad både hälsa och miljö och det är viktigt att forma bra och hållbara matvanor hos barn i tidig ålder. Verksamheten arbetar kontinuerligt för att öka medarbetarnas kompetens kring hållbar och ekologisk matlagning. Förskolans måltidspersonal har exempelvis genomgått en stadsdelsgemensam utbildning för att öka kompetensen kring klimatsmart mat. Syftet med utbildningen var ökad ekologisk och vegetarisk konsumtion på förskolorna. Genom de kompetenshöjande insatserna har barnen erbjudits förutsättningar för en ökad god hälsa i framtiden. Under hösten startas ett köksnätverk för personal inom förskolans kök, som inleds med en föreläsning av kocken Paul Svensson som utbildar i ”hållbar relation till mat, ekologisk mat, matsvinn och mathygien”. Förskolan följer även stadsövergripande Strategin för god, hälsosam och klimatsmart mat som fastställer inriktningen och bidrar till ökad insikt och kunskap hos stadens medarbetare, brukare och stockholmare.

Äldreomsorg

Inom äldreförvaltningen finns en övergripande enhet med anställda dietister. Äldreomsorgen i Stockholms stad har också en mat- och måltidspolicy som tydliggör hur stadens verksamheter inom äldreomsorgen ska arbeta med mat och måltider. Hållbara och klimatsmarta måltider och vikten av att kvalitetskrav ställs vid bland annat upphandlingar nämns i policyn. Nämnden har från och med hösten 2019 en dietist anställd med inriktning mot äldreomsorgen. Dietisten ska bland annat arbeta med att utforma rutiner, processer och aktiviteter kring måltidssituationer inom äldreomsorgen. Köken med dess personal är betydelsefulla inom nämndens verksamheter och nätverk för erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling är bra. Förvaltningen ser dock inte att det i dagsläget finns behov av en stadsövergripande kostenhet som kan ge annat stöd än det som redan finns inom verksamheten. Om en central kostenhet skulle skapas är det viktigt att det finns ett tydligt uppdrag kring vad man vill uppnå samt förväntade effekter för verksamheten. Det är även viktigt att en sådan central kostenhet har tydliga mandat.

Reservationer m.m.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Reservation anfördes av Emilia Bjuggren m.fl. (S) enligt följande.

att tillstyrka motionen samt att därutöver anföra

En stor del av stockholmarnas klimatpåverkan kommer från den mat vi äter. För att klara mål om minskade utsläpp från maten måste vi ta ansvar för hur vi gemensamt kan erbjuda klimatsmarta måltider i våra offentliga verksamheter.

Matstrategin, som den förra majoriteten arbetade fram, ska leda till att staden minskar sin negativa påverkan på djur, miljö och människors hälsa. Strategin var ute på remiss redan hösten 2018 men det dröjde ett halvår innan ärendet skrevs fram till kommunfullmäktige. Fördröjningen har fått flera konsekvenser. Ett exempel är att utbildningsnämnden hann anta egna riktlinjer för måltider utan att kunna ta hänsyn till den stadsövergripande strategin. Ett annat exempel är modellen för att beräkna, följa upp och redovisa miljö- och klimatpåverkan från stadens måltider inte hunnit bli klar i tid för att kunna införa mål och indikatorer i stadens budget. Som flera remissinstanser lyft fram är det avgörande att denna modell kommer på plats. Men på grund av majoritetens fördröjning står vi nu inför ett förlorat år.

En annan del av matstrategin handlar om att inrätta ett nätverk för att säkerställa implementering, kontinuerlig uppföljning, kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte. I strategin står att nätverket på sikt ska kunna utvecklas och formaliseras till en enhet med övergripande ansvar för stadens mat och måltider.

Miljöförvaltningen lyfter i sitt remissvar fram flera argument för varför en samordningsfunktion är avgörande för arbetet framöver. En samordningsfunktion behövs eftersom staden har ett så stort antal måltidsverksamheter organiserade i flera olika förvaltningar. Förvaltningen skriver att samordningsfunktionen behöver:

- sprida och utveckla stadens olika riktlinjer och policys för måltider
- införa och genomföra stadens nya matstrategi
- utveckla stadens livsmedelsupphandlingar för stadens samtliga måltidsverksamheter
- samordna insatser för att främja kunskaps-, erfarenhets- och informationsutbyte mellan alla måltidsverksamheter i staden
- bidra till ett gemensamt engagemang och ansvar att genomföra matstrategin
- bidra till att utjämna variationer i kostkompetens i stadens måltidsverksamheter.
- göra utbildningsinsatser för att möta efterfrågan på vegetariska alternativ, minimera matsvinnet samt möta kraven på livsmedelssäkerhet

- ta fram ett system för att snabbt kunna få ut viktig information om livsmedel vid särskilda händelser till ansvariga i stadens samtliga måltidsverksamheter
- etablera ett system för att kontinuerligt samla in, sammanställa och redovisa bland annat totala antalet brukare och serverade portioner, andelen ekologisk och klimatsmart mat och andelen matsvinn för att ta fram underlag för planering av stadens måltider och för uppföljning av måltidernas miljöpåverkan
- sammanställa information för att kunna utvärdera kvaliteten på och förutsättningar för ett jämlikt utbud i stadens måltidsverksamheter, bland annat vad gäller kökens utrustning, bemanning (kökschefer, kockar, köksassistenter), hel- eller deltidstjänster, kompetensnivå, med mera
- vara en känd nod för staden internt men även en tydlig mottagare som kan ta emot och besvara frågor från externa aktörer om livsmedel och måltider som rör hela staden
- samlat och tydligt kommunicera stadens arbete med matstrategin till brukare, anhöriga, stockholmare och omvärlden för att redovisa och uppmärksamma att staden har ett aktivt arbete med goda, hälsosamma och klimatsmarta måltider i stadens verksamheter.

Några av punkterna är enligt miljöförvaltningen en förutsättning för att kunna genomföra, följa upp och utvärdera stadens matstrategi i enlighet med dess målsättningar. Idag finns ingen sådan samlad information. Det saknas även ett gemensamt kostdatabssystem i staden för planering av gemensamma menyer, beräkning av måltidernas näringsinnehåll och uppföljning av måltidernas klimatpåverkan.

Det är uppenbart att en kostenhet med stadsövergripande ansvar för stadens mat och måltider skulle vara ett avgörande viktigt stöd för stadens verksamheter. Det är fel att ställa en kostenhet mot ett nätverk. Kostenheten kan med fördel ha ett samordningsansvar för det stadsövergripande nätverket. Klimatet måste gå före skattesänkningar och kostenheten inrättas redan nu.

Reservation anfördes av Urban Emson m.fl. (SD) enligt följande.

att tillstyrka förvaltningens förslag till beslut samt att därutöver anföra,

Sverigedemokraterna motsätter sig motionen från Socialdemokraterna att skapa en central kostenhet med samkoordinerings ansvar för all mat i skola vård och omsorg.

Det är givetvis viktigt att ha kontroll över kostnaderna inom verksamheterna för livsmedel och måltider samt att minska matsvinnet och ha pålitlig statistik över antalet serverade måltider. SD ser positivt på åtgärder att bättra på detta. Dock anser vi att detta bör och kan göras väl inom nuvarande organisationsformer med rätt stöd från centrala förvaltningar och tjänstemän.

Det Socialdemokraterna motionerar om är i praktiken att skapa en helt ny myndighet inom kommunen med totalansvar för allting som har med mat, livsmedel och måltider att göra på alla skolor, förskolor och äldreboenden i Stockholm. Eventuellt skall

dussintals nya tjänstemän och byråkrater anställas. Dessa byråkrater på denna myndighet inom myndigheten skall sedan på makronivå sitta och bland annat detaljstyra och kontrollera över varje enskild skolas och varje enskild äldreboendes matkassa och lunch meny för att bestämma över vad de själva tycker att elever och brukare samt boende och patienter bör äta på mikronivå. Skapandet av denna myndighet riskerar att öka stadens kostnader för löner, lokaler, verktyg och administration samt logistik och upphandlingar med miljontals kronor per år.

Sverigedemokraterna anser att varje enskild skola, äldreboende och verksamhet själva med de barn och gamla som äter där skall bestämma vad som serveras till lunch/middag efter sin egen budget som de tilldelats. Skolorna och äldreboendena har ändå goda möjligheter att köpa in och tillaga ekologisk närproducerad mat i sina kök och kan själva välja att ha någon eller ett par dagar i veckan med vegetarisk kost efter behov och önskan och samtidigt själva införa åtgärder för att minska matsvinnet med stöd från staden. Skolorna och äldreboendena skall även själva bestämma vilka råvaror de köper in och varifrån. Gärna lokala odlare, bönder, grossister eller torghandlare.

Sverigedemokraterna ser försöket till införande av en central enhet som en kostsam och onödig åtgärd. Det skulle också i en framtid kunna möjliggöra beslut som exempelvis tvingande införande av strikt vegankost på skolor, sjukhus och äldreboenden mm med förbud på fisk och kött – något som redan idag diskuteras och förespråkas aktivt i vissa partier och rörelser, också det någonting som SD anser inskränker individernas rättigheter och medborgarnas väl.

Ersättaryttrande gjordes av Sofia Tahko (KD) enligt följande.

Sofia Tahko (KD) instämmer i särskilt förslag från ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP), Torbjörn Erbe m.fl. (M), Christoffer Jönsson (L) och Gunnar Caperius (C).

Socialnämnden

Reservation anfördes av Karin Gustafsson m.fl. (S) enligt följande.

1. Tillstyrka motion om central enhet för hållbar mat i stadens verksamheter av Olle Burell (S) och Emilia Bjuggren (S)
2. Därutöver anfördes följande

En stor del av stockholmarnas klimatpåverkan kommer från den mat vi äter. För att klara mål om minskade utsläpp från maten måste vi ta ansvar för hur vi gemensamt kan erbjuda klimatsmarta måltider i våra offentliga verksamheter.

Matstrategin, som den förra majoriteten arbetade fram, ska leda till att staden minskar sin negativa påverkan på djur, miljö och människors hälsa. Strategin var ute på remiss hösten 2018. Sedan dröjde det ett halvår innan ärendet skrevs fram till kommunfullmäktige. Fördröjningen har fått flera konsekvenser. Ett exempel är att utbildnings-

nämnden hann anta egna riktlinjer för måltider utan att kunna ta hänsyn till den stadsövergripande strategin. Ett annat exempel är modellen för att beräkna, följa upp och redovisa miljö- och klimatpåverkan från stadens måltider inte hunnit bli klar i tid för att kunna införa mål och indikatorer i stadens budget. Att denna modell kommer på plats är avgörande för arbetet med stadens mat och måltider, vilket flera av remissinstanserna också lyfte fram. Men på grund av majoritetens fördröjning står vi nu inför ett förlorat år.

En annan del av matstrategin handlar om att inrätta ett nätverk för att säkerställa implementering, kontinuerlig uppföljning, kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte. I strategin står att nätverket på sikt ska kunna utvecklas och formaliseras till en enhet med övergripande ansvar för stadens mat och måltider. Idag finns ingen sådan samlad information. Det saknas även ett gemensamt kostdatabssystem i staden för planering av gemensamma menyer, beräkning av måltidernas näringsinnehåll och uppföljning av måltidernas klimatpåverkan. Det är uppenbart att en enhet med stadsövergripande ansvar för stadens mat och måltider skulle vara ett avgörande viktigt stöd för stadens verksamheter.

Utbildningsnämnden

Reservation anfördes av Karin Lekberg m.fl. (S) och Tina Krantz m.fl. (V) enligt följande.

Att tillstyrka motionen.

Att därutöver anför följande:

Matstrategin, som den förra majoriteten med arbetade fram, ska bidra till att en god och jämlik folkhälsa och en minskad miljö- och klimatpåverkan uppnås genom de måltider som serveras i staden. Strategin var ute på remiss hösten 2018. Sedan dröjde det ett halvår innan ärendet skrevs fram till kommunfullmäktige. Fördröjningen har fått flera konsekvenser. Ett exempel är att utbildningsnämnden hann anta egna riktlinjer för måltider utan att kunna ta hänsyn till den stadsövergripande strategin. Ett annat exempel är modellen för att beräkna, följa upp och redovisa miljö- och klimatpåverkan från stadens måltider inte hunnit bli klar i tid för att kunna införa mål och indikatorer i stadens budget. Att denna modell kommer på plats är avgörande för arbetet med stadens mat och måltider, vilket flera av remissinstanserna också lyfte fram. Men på grund av majoritetens fördröjning står vi nu inför ett förlorat år.

En viktig del av matstrategin handlar om att inrätta ett nätverk för att säkerställa implementering, kontinuerlig uppföljning, kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte. I strategin står att nätverket på sikt ska kunna utvecklas och formaliseras till en enhet med övergripande ansvar för stadens mat och måltider.

Utbildningsförvaltningen lyfter många viktiga punkter som behöver tas hänsyn till vid inrättandet av en central enhet, bland annat om hur det nära stödet och samar-

betet kan säkerställas. De synpunkter som förvaltningen lyfter ska naturligtvis utredas i samband med att en central kostenhet inrättas. Förvaltningens synpunkter innebär viktiga inspel men utgör inga hinder för inrättandet.

För att kunna genomföra, följa upp och utvärdera stadens matstrategi i enlighet med dess målsättningar behövs samordning. Idag finns ingen sådan samlad information. Det saknas även ett gemensamt kostdatabassystem i staden för planering av gemensamma menyer, beräkning av måltidernas näringsinnehåll och uppföljning av måltidernas klimatpåverkan.

Det är uppenbart att en kostenhet med stadsövergripande ansvar för stadens mat och måltider skulle vara ett avgörande och viktigt stöd för stadens verksamheter. Kostenheten kan med fördel vara ha ett samordningsansvar för det stadsövergripande nätverket. Klimatet och folkhälsan måste gå före skattesänkningar och kostenheten inrättas redan nu.

Äldrenämnden

Reservation anfördes av Mirja Räihä m.fl. (S) och Robert Mjörnberg m.fl. (V) enligt följande.

1. Äldrenämnden delvis godkänner förvaltningens förslag till beslut
2. Därutöver anföra följande:

En stor del av stockholmarnas klimatpåverkan kommer från den mat vi äter. För att klara mål om minskade utsläpp från maten måste vi ta ansvar för hur vi gemensamt kan erbjuda klimatsmarta måltider i våra offentliga verksamheter.

Matstrategin, som den förra majoriteten med arbetade fram, ska leda till att staden minskar sin negativa påverkan på djur, miljö och människors hälsa. Strategin var ute på remiss hösten 2018. Sedan dröjde det ett halvår innan ärendet skrevs fram till kommunfullmäktige. Fördröjningen har fått flera konsekvenser. Ett exempel är att utbildningsnämnden hann anta egna riktlinjer för måltider utan att kunna ta hänsyn till den stadsövergripande strategin. Ett annat exempel är modellen för att beräkna, följa upp och redovisa miljö- och klimatpåverkan från stadens måltider inte hunnit bli klar i tid för att kunna införa mål och indikatorer i stadens budget. Att denna modell kommer på plats är avgörande för arbetet med stadens mat och måltider, vilket flera av remissinstanserna också lyfte fram. Men på grund av majoritetens fördröjning står vi nu inför ett förlorat år.

En annan del av matstrategin handlar om att inrätta ett nätverk för att säkerställa implementering, kontinuerlig uppföljning, kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte. I strategin står att nätverket på sikt ska kunna utvecklas och formaliseras till en kostenhet med övergripande ansvar för stadens mat och måltider.

Förvaltningen anser att det är betydelsefullt att inrätta ett stadsövergripande nätverk som omfattar alla verksamheter som arbetar med mat och måltider. Enligt äldre-

förvaltningens uppfattning är det angeläget att först etablera det föreslagna nätverket och påbörja arbetet med implementering av matstrategin. Genom nätverket kan samarbetsformer utvecklas och tydliggöra hur en eventuell kommande kostenhet skulle kunna utformas.

En samordningsfunktion behövs eftersom staden har ett så stort antal måltidsverksamheter organiserade i flera olika förvaltningar och en sådan samordningsfunktion behöver:

- sprida och utveckla stadens olika riktlinjer och policys för måltider
- införa och genomföra stadens nya matstrategi
- utveckla stadens livsmedelsupphandlingar för stadens samtliga måltidsverksamheter
- samordna insatser för att främja kunskaps-, erfarenhets- och informationsutbyte mellan alla måltidsverksamheter i staden
- bidra till ett gemensamt engagemang och ansvar att genomföra matstrategin
- bidra till att utjämna variationer i kostkompetens i stadens måltidsverksamheter
- göra utbildningsinsatser för att möta efterfrågan på vegetariska alternativ, minimera matsvinnet samt möta kraven på livsmedelssäkerhet
- ta fram ett system för att snabbt kunna få ut viktig information om livsmedel vid särskilda händelser till ansvariga i stadens samtliga måltidsverksamheter
- etablera ett system för att kontinuerligt samla in, sammanställa och redovisa bland annat totala antalet brukare och serverade portioner, andelen ekologisk och klimatsmart mat och andelen matsvinn för att ta fram underlag för planering av stadens måltider och för uppföljning av måltidernas miljöpåverkan
- sammanställa information för att kunna utvärdera kvaliteten på och förutsättningar för ett jämlikt utbud i stadens måltidsverksamheter, bland annat vad gäller kökens utrustning, bemanning (kökschefer, kockar, köksassistenter), hel- eller deltidstjänster, kompetensnivå, med mera
- vara en känd nod för staden internt men även en tydlig mottagare som kan ta emot och besvara frågor från externa aktörer om livsmedel och måltider som rör hela staden
- samlat och tydligt kommunicera stadens arbete med matstrategin till brukare, anhöriga, stockholmare och omvärlden för att redovisa och uppmärksamma att staden har ett aktivt arbete med goda, hälsosamma och klimatsmarta måltider i stadens verksamheter.

Några av punkterna är en förutsättning för att kunna genomföra, följa upp och utvärdera stadens matstrategi i enlighet med dess målsättningar. Idag finns ingen sådan samlad information. Det saknas även ett gemensamt kostdatabassystem i staden för planering av gemensamma menyer, beräkning av måltidernas näringsinnehåll och uppföljning av måltidernas klimatpåverkan.

Det är uppenbart att en kostenhet med stadsövergripande ansvar för stadens mat och måltider skulle vara ett avgörande viktigt stöd för stadens verksamheter. Det är fel

att ställa en kostenhet mot ett nätverk. Kostenheten kan med fördel ha ett samordningsansvar för det stadsövergripande nätverket. Klimatet måste gå före skattesänkningar och kostenheten inrättas redan nu.

Farsta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Kjell Backman m.fl. (S) och Marre Mayr m.fl. (V) enligt följande.

Till förmån för vårt förslag att nämnden skulle föreslå kommunfullmäktige att bifalla motionen.

Ersätтарыttrande gjordes av Sofia Modigh (KD), enligt följande.

Om jag hade haft förslags- och rösträtt hade jag yrkat att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Magnus Waller m.fl. (S) och Amanda Elfström (V) enligt följande.

- Att tillstyrka motionen
- Att därutöver anföra följande

Socialdemokraterna Olle Burell (S) och Emilia Bjuggren (S) har i en motion till kommunfullmäktige motionerat om att Stockholm stad inrättar en stadsövergripande kostenhet med ett övergripande ansvar för stadens måltider och med ett samordningsansvar för det övergripande nätverket.

Förvaltningen säger i sitt remissutlåtande att de i dagsläget inte ser att det finns ett behov av en övergripande kostenhet som kan ge annat stöd än det som redan finns inom verksamheten. Vi delar inte förvaltningens bedömning utan ser ett uppenbart behov av en sådan övergripande enhet.

Vi menar att det är viktigt att Norrmalm är med i det stadsövergripande ansvaret för att klara mål om minskade utsläpp från maten genom att erbjuda klimatsmarta måltider i våra offentliga verksamheter. En stegvis förändring av hur maten produceras, transporteras och konsumeras är avgörande för en ekologiskt hållbar utveckling.

För att nå framgång måste den hållande matstrategin även implementeras i stadens olika verksamheter. Det handlar bl.a. om att anställa dietister som kan vara ett stöd till de befintliga nätverken för kontinuerlig uppföljning, kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte.

Precis som förvaltningen skriver i sitt svar så har Norrmalm ett bra och fungerande arbete och organisation kring kostrågor inom både äldreomsorgen och förskolan. Det ska vi behålla och utveckla. Däremot står det inte i motsättning till att staden inrättar ett övergripande samordningsansvar. Dels så kan Norrmalm lära ännu mer av hur andra verksamheter gör och dels kan man överföra egna goda exempel och erfarenheter. Det är också så att en central samordning kan vara ett stöd till Norrmalm och andra stadsdelar i det fall behov kan uppkomma i framtiden.

En centralt anställd dietist skulle kunna samla en bred erfarenhet från flera olika verksamheter i staden och utveckla en rådgivning till Norrmalm och andra stadsdelar. Mot bakgrund av ovanstående så menar vi att motionen om central kostenheter för hållbar mat i stadens verksamheter ska bifallas.